

audiografen

FAGBLAD FOR AUDIOGRAFER
www.audiograf.no

NR 4 – 2012

Må gjøre yrket
vårt kjent

Store
forandringer i NAF

TEMA:

Barneaudiologi

delta

Fagpressen **F**
OPPLAGSKONTROLLERT

Phonak M H2O tåler regnvær, svette og støv

© 2012 All Rights Reserved Phonak Norge AS

Vann- og støvsikre høreapparater -
det perfekte valg for en aktiv livsstil.

Phonak Ambra M H2O

PHONAK
life is on

Phonak Norge AS
Telefon: 23 00 32 60
E-mail: info@phonak.no
Internett: www.phonak.no

LEDER

Forandring fryder, heter det, og det får vi til gangs i disse tider. Det er med ære jeg tar over redaktørrollen mens Hanne Ingeborg koser seg hjemme med sin lille Andreas. Håper jeg klarer å fylle denne stolen like godt som det hun har gjort. Vi gratulerer Hanne Ingeborg med sin førstefødte og ønsker henne alt godt i tiden fremover. Nyt tiden, for den går så altfor fort.

Forandringer får vi også i audiografforbundets styre. Espen velger å trekke seg som leder og nye krefter kommer inn. Les mere om dette senere i bladet. Kommissjonslageret ble innført i juli i år, og det har ikke gått helt smertefritt. Firmaene sliter, og det er mye frustrasjon rundt om kring på landets hørsels-sentraler og private formidlere. Leverandørforeningen sier litt om dette i sin spalte i bladet. Det er nok mye som skal gå seg til i dette nye systemet. Send oss gjerne noen refleksjoner rundt hvordan dette nye systemet fungerer, så kanskje vi sammen kan lære av hverandre, og finne gode løsninger, når det allikevel er tredd nedover hodene våre.

I Delta har vi også fått en ny leder. Gunn Olander overlater, etter åtte år som forbundsleder, roret til Erik Kollerud. Vi gratulerer Erik og ønsker han lykke til.

Håper alle er kommet i havn med julevask, julebakt, julegaver og alt som hører julen til. Hvis ikke, fortvil ikke, julen kommer allikevel, så stress ned og nyt den med noen du er glad i.

Renate Berg

God jul og et riktig godt nytt år
ønskes fra hele redaksjonen.

REDAKSJONEN redaksjon@audiograf.no

Redaktør

Renate Berg
Arbeidssted: Stavanger Universitetssykehus
Mobil: 90 18 03 73

(Permisjon)

Hanne Ingeborg Berg
Arbeidssted: Sandvika ØNH klinikk
Mobil: 97 68 07 53

Annonseansvarlig

Camilla Cornebo
Arbeidssted: Sørlandet Sykehus
Mobil: 91 79 98 11

Redaksjonsmedarbeidere

Anita Berre
Arbeidssted: GN ReSound
Mobil: 45 41 59 77

Monica Eide
Arbeidssted: Sentrum ØNH
Mobil: 97 13 45 62

Audiografens adresse:

Audiografen
v/ Renate Berg
Skadbergbakken 1, 4050 Sola.

Deadline for materiell:

1/2013 – 4.februar
2/2013 – 29.april
3/2013 – 26.august
4/2013 – 11.november

Annonsepriser:

Avtale 1: 4x ½ sider: kr. 21000
Avtale 2: 4x 1/1 sider: kr. 30000
½ side enkeltannonse: kr. 7000
1/1 side enkeltannonse: kr. 9000

Forsidefoto:

Randulf Valle

Stillingsannonser:

¼ side: kr. 1000.-
½ side: kr. 2000.-

Stillingsannonser blir automatisk lagt ut på nettet når bladet blir trykt!
Ønskes det at stillingsannonsen umiddelbart legges ut på våre nettsider www.audiograf.no koster dette kr. 3000. Ekstrakostnader ved mangelfullt materiale tas opp med trykkeriet, og trykkeriet sender egen faktura på dette.

Abonnementspris:

Kr. 500.- pr. år

Layout og trykk: Merkur-Trykk AS

Merkur-Trykk er
godkjent som
svanemerket bedrift.

Merkur-Trykk er
PSO-sertifisert
Vi tar kvalitet på alvor!

INNHOOLD

Småstoff	6
Må gjøre yrket vårt kjent	8
Audiodagen	10
Hospitering hos spesialister på pediatri	13
Oppfølging av nyoppdagede hørselshemmede spedbarn og små barn i Agder	16
APD-seminar	18
Bokprosjekt: Hør her	20
Nordsjø-piloter blir syke av jobben	23
Leverandørforeningen	25
Slik har vi det	26
Umasket	30

“Mer energi! Nå behøver jeg ikke å anstrenge meg så mye for å høre hva andre sier.”

Nå finnes det nye muligheter for deg å høre bedre på jobben.

Comfort Digisystem gjør talen tydeligere og tar bort forstyrrende bakgrunnsstøy før den når ditt høreapparat eller CI.

Den renere lyden gjør det lettere å høre, forstå og være mer delaktig – av den grunn får du mer energi til både jobb og fritid.

www.comfortaudio.no | info@comfortaudio.no | Tlf 959 87 910

STYRET INFORMERER

Kjære alle sammen!

Julen nærmer seg med stormskritt og vi går snart inn i et nytt år. Dette gjør også styret og her vil det bli noen endringer fra 2013. Kristin Flote har nå sittet i styret i 4 år og takker med det for seg som nestleder. Styret takker Kristin for flott innsats for yrkesgruppen de siste 4 årene. Espen D Andreassen skal ut i pappapermisjon fra nyttår og har også besluttet å trekke seg som leder av NAF. Dette av ulike årsaker som er nærmere beskrevet i denne utgaven av audiografen.

Håvard Paulsen (1.vara) som jobber ved AHUS og Kristin Ødegård (2.vara) som jobber ved sykehuset i Molde kommer med det inn i styret. Styret har vurdert hvordan man skal løse lederrollen og ingen i det sittende styret har anledning til å ta på seg dette vervet. Håvard Paulsen har derfor tatt på seg dette ansvaret. Det blir en utfordrende jobb, men han er motivert og klar for oppgaven. Marit Sæter blir nestleder ellers blir det ingen endringer i styrevervene. Styret tror dette blir en god løsning for alle parter.

Møte Stortinget

Styret og Mona Johansen fra Delta, hadde den 25.okt. møte med Are Helseth og Sonja Mandt som sitter i Arbeiderpartiets helse og omsorgsfraksjon. Dette var et konstruktivt og nyttig møte for alle parter. Vi snakket om NAF og momenter som vi mener er viktige med tanke på utformingen av den fremtidige hørselsomsorgen, spesielt i kommunen og hvordan vi tenker oss at vår yrkesgruppe kan bidra. Samt eventuelle refusjonsordninger som må til for at dette skal kunne fungere. Refusjonsordninger er et langt lerret å bleke men vi opplever at vi er på riktig vei. Vi vil også etter hvert kontakte KS (Kommunesektorens organisasjon) med tanke på hvordan våre forslag kan implementeres i kommunehverdagen. Mandt og Helseth ønsket også et nytt møte med oss samt representanter fra stortingets arbeids og sosialkomite etter at vi har fått litt mer fakta på plass. Noe vi håper de ulike prosjektene som

audiografer er med på i kommunene kan bidra med. Dette vil vi selvsagt komme nærmere tilbake til.

Deltas kongress 2012

Delta avholdte kongress den 13.-15. november. Representantskapet er Deltas høyeste myndighet og møtes hvert år. Representantskapet består av representanter fra fylket, yrkesorganisasjonene, yrkessammenslutninger, bransjeorganisasjoner, ungdomsrepresentanter og hovedstyret. NAF var representert ved leder. Hvert fjerde år gjennomføres representantskapsmøtet som kongress. På kongressen ble det valgt nytt hovedstyre og det vedtas prinsippprogram og økonomiplan for den neste 4-årsperioden. Gunn Olander takket for seg etter åtte år som leder av Delta. Erik Kollerud som til nå har vært 1 nestleder ble enstemmig valgt som ny leder av Delta de neste 4 årene Styret gratulerer Erik og håper på et fruktbart samarbeid i årene som kommer. I forhold til prinsippprogrammet 2012-2016 kan det nevnes at medlemmene skal få en egen medlemsgaranti. I den ligger det at Delta er et fellesskap som bruker kollektiv styrke til den enkeltes beste. Medlemsforankring og demokrati er styrende for virksomheten. Delta tydeliggjør også sitt fokus på at man ivaretar medlemmenes interesser som arbeidstakere og som yrkesutøvere.

Hva dette konkret innebærer for dere som medlemmer gjenstår og se, men NAF vil følge nøye med at vår yrkesgruppes interesser blir ivaretatt.

Eva Andersen

Eva som jobber ved sykehuset Molde går til nyttår av med pensjon etter lang og tro tjeneste. NAF ønsker å takke henne for den jobben hun har gjort over mange år og ønsker henne lykke til i årene som kommer!

Styret ønsker alle våre medlemmer en riktig god jul med forhåpentligvis både myke og harde pakker under treet.

STYRET

Leder:

Espen Devig Andreassen
Hauabakken 40
8614 Mo i Rana
Mobiltelefon: 948 02 805/932 85 321
E-post: espen(a)audiograf.no
Arbeidsgiver: Helgelandssykehuset Sandnessjøen

Sekretær:

Hanne Kristine Nergaard
Kristins Vei 32
0669 Oslo
Mobiltelefon: 905 48 350
E-post: hanne(a)audiograf.no
Arbeidsgiver: Oticon

Styremedlem:

Marit Sæter
Minister Ditleffs Vei 5A
0862 Oslo
Mobiltelefon: 911 38 278
E-post: marit(a)audiograf.no
Arbeidsgiver: Rikshospitalet

2. varamedlem:

Jorid Løkken
7290 Støren
Mobiltelefon: 959 15 262
E-post: jorid.lokken(a)audioplus.no
Arbeidsgiver: Audioplus

Nestleder:

Kristin Flote
Ringshaugveien 42A
3154 Tolvsrød
Mobiltelefon: 957 80 185
E-post: kristin(a)audiograf.no
Arbeidsgiver: Sykehuset i Vestfold

Kasserer:

Frits Talsset
Etterstadsletta 9B
0660 Oslo
Mobiltelefon: 982 27 537
E-post: frits(a)audiograf.no
Arbeidsgiver: Siemens Høreapparater

1. varamedlem:

Håvard Ottemo Paulsen
Gamle Strømsvei 35D
2010 Strømmen
Mobiltelefon: 916 15 242
E-post: haavard(a)gmail.com
Arbeidsgiver: Akershus Universitetssykehus

3. varamedlem:

Kristin Ødegård
Mogrenda 21, 6620 Ålvundeid
E-mail: kristin.odegard@helse-mr.no
Tlf: 90 93 66 48
Arb.giver: Molde sjukehus, Helse Møre og Romsdal

Bluetooth Solution Kit

Trådløs telefonløsning

- for deg med høreapparat

MULTIKOMPATIBEL

Bluetooth Solution Kit fungerer med de fleste høreapparater og telefoner. Alt som kreves er:

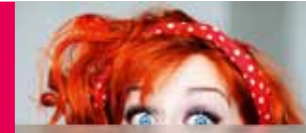
- Høreapparat med telespole
- Mobiltelefon med Bluetooth-funksjon

Bluetooth Solution Kit kan brukes sammen med alle andre produkter som bygger på Bluetooth-teknikken.

ReSound

rediscover hearing

GN ReSound Norge AS - www.resound.no - post@gnresound.no - 22 47 75 30

Barnegråt sprengte trommehinna

I helt spesielle tilfeller kan intens barnegråt føre til redusert hørsel. I Aurora barnehage i Trondheim har de gjort en erfaring som mange kan lære av.

Det er særlig på høsten, når barnehagene er fulle av nye barn at lydnivået kan være høyt. I tilvenningsperiodene kan det bli mer gråt av barn som må ha litt ekstra trøst. Det er naturlig i møte med et nytt miljø. Pedagogisk leder i Aurora barnehage i Trondheim fikk nedsatt hørsel etter intens barnegråt og bruker nå hørselsvern når ho føler ho må. – Jeg hadde ungen på arma, nokså tett inntil meg. Det var en unge med ei sterk stemme og jeg kjente plutselig i øret at dette ikke var bra, forteller Solveig Aune, som er pedagogisk leder i barnehagen.

– Hvordan kjente du det?

– Nei, jeg bare kjente at det ble for mye.

Faktisk så viste det seg i ettertid at det var

hull på trommehinna. Det dumme var at jeg gikk i to uker med vondt i øret før jeg kom meg til legen, forteller hun. Resultatet ble noe nedsett hørsel på det venstre øret. I situasjoner der de opplever det som nødvendig, bruker hun og assistentene nå ørepropper i det øret nærmest ungen når de bærer han på arma. Øreproppene har de med seg hjemmefra.

– Jeg tok aldri dette opp med sjefen, sier Solveig, som i ettertid ser at det burde ho ha gjort. – Det er jo ein skade eg har fått mens jeg utførte jobben min.

Styrer Kristin Sivertsen er overrasket over at de har med seg eget hørselsvern. Hun er avhengig av at de ansatte tar opp risikoforhold med henne slik at de kan legge forhold

dene til rette for at skader ikke oppstår. – Dette er selvsagt noe vi må diskutere nærmere og som vi må finne fornuftige løsninger på, sier hun.

Kilde: HLF/arbeidstilsynet

Takk for meg!

Som dere kan lese i styret informerer blir det fra nyttår noen endringer i styret. Blant annet har jeg valgt å trekke meg som leder av NAF etter endt permisjon. Det er flere årsaker til dette, men siden jeg skal ut i pappapermisjon fra nyttår og blir borte til i april ser jeg det som mest hensiktsmessig for NAF at den som overtar fra nyttår kjører løpet ut. Dette vil også skape mer kontinuitet i styrearbeidet og det blir lettere for planlegging og gjennomføring av aktiviteter i 2013.

Det har også vist seg og være en krevende oppgave å fungere som leder i takt med at man har en jobb som delvis ukependler, kombinert med aktiviteter i regi av NAF opp mot familielivet.

Jeg ønsker derfor å takke for 2 år i førerretet for en flott og kreativ gjeng og tror de nye styremedlemmene vil falle naturlig på plass sammen med den ”gamle” gjengen.

Vil spesielt takke sittende styre for formidabel innsats og minnerike år med morsomme opplevelser og diskusjoner. Lykke til i 2013!

Vennlig hilsen Espen Devig Andreassen

Den gangen jeg greide å evakuere et helt hotell!

Tekst: Tove Glomset

Det var Døves Kultur dager i Oslo, og jeg skulle overnatte på hotell i byen. Før kveldens festligheter tok jeg meg en lang dusj på rommet mitt. Badet var lite og badedøra var av frostet glass og derfor delvis gjennomiktig. Etter dusjen åpna jeg badedøra, og glemte selvsagt å sjekke om det hang en røykvarsler rett utenfor.

Uten CI er jeg stakk døv, og man dusjer som kjent ikke med CI på. Jeg ante fred og ingen fare der jeg sto i døråpningen til badet, etter dusjen, for å lakke tåneglene mine. Til alt hell hadde jeg fått på meg ei truse. Badedøra med frostet glass sto åpen, og vendt mot døra til hotellets korridor. Vi døve har som regel velutvikla sidesyn (noe som kommer godt med i krisesituasjoner som dette!) – og jeg oppdaget «noe» på andre siden av den åpne badedøra! Jeg titta forskrekka bak døra, og i løpet av et nanosekund fikk jeg for meg at jeg var med i en eller annen komedie, før den flau virkeligheten ramlet inn. Det sto TRE røykdykkere i døråpningen! Hotellresepsjonisten sto der også og vifta med nøkkelkortet og så helt skrekkslagen ut.

Jeg fikk kasta meg inn på badet og grepet fatt i et håndkle som jeg surra rundt meg før jeg titta ut på brannmennene! De viste tydelig at de hadde vondt i ørene og jeg skjønnte at brannalarmen gikk for full guffe! Jeg fikk ropt ut at jeg var døv og den ene brannmannen gliste bredt og sa «Vi vet det!» før han trykket på alarmen slik at den tilsynelatende stoppa. Brannmannen nikket høflig på vei ut døra, og jeg var alene på rommet. Sprutrød og lattermild.

Gardinene på rommet var fortrekt, og jeg tittet ut.. HIMMEL OG HAV! En stor folkemengde sto utenfor hotellet og tittet opp mens en brannbil med sirener sto utenfor. Hele hotellet var evakuert pga min dusjing!! Jeg holdt nok nesten på å rive ned gardinstanga i den kjappe trekkefor-gardinene-manøveren jeg gjorde akkurat da. Skulle jeg le eller grine? Jeg valgte det første, og fant ut at det å være døv er ganske så morsomt til tider ;)

Vi ønsker å starte en ny fast spalte i Audiografen som vi vil kalle humorhjørne. Har du opplevd eller hørt en historie du ønsker å dele så send den til oss i redaksjonen.

Må sove med hørselsvern

De seks nye kystkorvettene til Sjøforsvaret lager så mye støy at mannskapet må sove med hørselvern når de er om bord.

– Det er en betydelig belastning om de ansatte må ha hørselvern på døgnet rundt, sier stabslege Vilhelm F. Koefoed i Sjøforsvarets sanitet til Bergens Tidende.

Konklusjonen i en rapport fra Universitetet i Bergen er at støyeksposeringen bør reduseres for å unngå hørselsskader.

– Vi må bare erkjenne at vi har et støypproblem og en utfordring på disse fartøyene, sier flaggkommandør Lars Johan Fleisje, stabssjef i Sjøforsvarsstaben.

Universitetet foreslår at mannskapet sover i land når dette er mulig. Når de er om bord, anbefales det at de har hørselsvern på hele tiden.

– Det har vi også, sier skipssjefen på KNM «Skudd», kapteinløytnant Ernst Bøe.

På broen bruker mannskapet hodesett som også ivaretar

kommunikasjonen. Ellers om bord går det i øreklokker og propper i ørene. Alle som mønstrer på, har de siste to årene fått utlevert formstøpte ørepropper.

Skipssjefen passer dessuten på å legge inn hvilepauser under seilas, slik at mannskapet ikke er konstant utsatt for like mye høy støy.

Da kystkorvettene ble prosjektert, lå støynivået innenfor gjeldende regelverk. I 2008 ble grenseverdiene senket. Det er først og fremst gassturbinene på kystkorvettene som utvikler støy, men vibrasjoner i fartøyene medvirker også.

– Vi legger stor vekt på helse, miljø og sikkerhet. Det er viktig for oss å ta vare på våre ansatte, sier Fleisje.

Kilde: HLF/Bergens Tidende

– Må gjøre yrket vårt kjent

– Vi trenger flere utdannede audiografer. Men alt for få vet hva audiografyrket består i. Derfor må vi som selv er audiografer ta et tak og hjelpe til med rekrutteringen, mener veteranen Eva Andersen.

Tekst og Foto: John Roald Pettersen

Behovet for nye audiografer er stort, og vil etter all sannsynlighet øke i årene framover. Men søkningen til landets eneste audiografutdanning er langt fra så god som den burde være. Derfor bør hver enkelt audiograf se på seg selv som ambassadører for yrket, mener senior-audiografen ved Hørselsentralen i Molde.

– Vi må bli flinkere til å fortelle hva slags yrke vi har, og hva vi faktisk gjør i jobben vår. Vi trenger flere kollegaer, og vi må bidra selv til at unge mennesker ser audiografyrket som en god mulighet, sier Eva Andersen.

Audiografutdanningens jordmor

Selv er Eva Andersen inne i sitt siste arbeidsår, og kan se tilbake på 43 år som audiograf. Riktig nok avbrutt av noen år som hovedtillitsvalgt på heltid, men samtidig med et betydelig ansvar for at dagens treårige høyskoleutdanning ble en realitet.

– Jeg var leder i Norsk Audiografforbund fra 1983 til 1987, med Laila Glemme fra Trondheim som nestleder. Vi var ikke fornøyd med måten utdanningen av audiografer foregikk på, og satte i gang en offensiv særlig rettet mot det politiske miljøet. Vi ønsker oss en 3-årig høyskoleutdanning med samme vektball som sykepleierne, og vi etablerte direkte kontakt med daværende kirke- og utdanningsminister Kjell Magne Bondevik. Vi visste at han hadde vært engasjert i helse- og sosialpolitikk, og det viste seg at han hadde stor forståelse for argumentasjonen vår. Vi hadde også mye kontakt med Anders Tallerås, stortingsrepresentant for Høyre,

også han fra Møre og Romsdal, forteller Eva Andersen.

I 1986 leverte de en innstilling som la grunnlaget for den nye utdanningen, og noen år senere var den en realitet. At utdanningen ble lagt til Trondheim, skyldtes først og fremst at der var det et faglig miljø som kunne ivareta behovene utdanningen hadde, og i tillegg var en del politikere opptatt av at nye utdanningstilbud skulle legges andre steder enn til Oslo.

Et meningsfullt yrke

Eva Andersen synes hun har hatt et rikt og meningsfullt arbeidsliv, og mener det er lett å finne gode argumenter for å lokke unge mennesker til yrket.

– Det aller viktigste er jo at en får lov til å hjelpe andre mennesker til å få et fullverdig liv. Den taknemligheten mange viser er et bevis på hvilken viktig jobb vi gjør. Det er et sosialt yrke, et selvstendig yrke, og i tillegg et yrke med stadig nye utfordringer – ikke minst på den teknologiske siden. Det har vært en formidabel utvikling de årene jeg har jobbet.

Behovet for nye audiografer er stort, mener hun, og langt større enn antallet stillinger man har i dag. Men hun er overbevist om at det vil bli opprettet flere stillinger i årene framover, og mener audiografjenester må inn som en del av kommunehelsetjenesten. I tillegg ønsker hun at audiografer burde få anledning til å etablere seg som privatpraktiserende, med rekvisisjonsrett, slik som for eksempel optikere kan gjøre i dag.

– Det er et flott yrke vi har. Det er det viktig at vi forteller unge mennesker som er på jakt etter en god utdanning og en meningsfull jobb, oppfordrer Eva Andersen.

– Vi må bli flinkere til å fortelle hva slags yrke vi har, og hva vi faktisk gjør i jobben vår, mener Eva Andersen. Hun har en stor del av æren for at dagens audiografutdanning ble en realitet.

| AUDIOGRAFUTDANNINGEN |

Audiografutdanningen ved Høgskolen i Sør-Trøndelag (HiST) er den eneste i Norge. Utdanningen har studenter fra hele landet, og hvert år tas det opp kun 40 nye søkere til studiet. Mange synes det er flott å havne i en såpass liten klasse. Miljøet er godt og kontakten mellom lærer og student blir nært. Det veksles mellom forelesninger, gruppearbeider, ferdighetstrening og praksis.

Audiografens yrkeshverdag

Som audiograf arbeider man i nær kontakt med pasienten, som ofte følges gjennom hele prosessen i behandlingsapparatet. Audiografens yrkeshverdag er svært variert og befinner seg i et spennende felt der en må beherske avansert teknologi, ha omsorg for pasienter og samarbeide med kolleger fra flere yrkesgrupper som leger, audiofysikere og audiopedagoger. Sammen skal det flerfaglige teamet hjelpe

pasientene på best mulig måte. Som audiograf jobber en ikke turnusskift.

Jobbmuligheter

Som autorisert audiograf fra HiST er man en velkvalifisert søker til høresentraler ved sykehus og privatpraktiserende øre-nese-hals-leger. Audiografer finner man også på hjelpemiddelsentraler, ved NAV, hos leverandører av høreapparater og innen helsetjenester i kommunene. Flere audiografer har i de senere årene startet private foretak. Norske audiografer er attraktive jobbsøkere også i utlandet. Går man videre og tar en mastergrad, er det store muligheter for å jobbe med forskning.

Mer informasjon om utdanningen finner potensielle søkere på <http://hist.no/audiograf>

Faglig påfyll med Audiodagen

Audiodagen gikk av stabelen 23. oktober. Dette var tredje gangen Program for audiograf-utdanningen (PAU) arrangerer en slik dag. Arrangementet er ment som en litt annerledes dag for studentene, med faglig påfyll og sosiale rammer mellom studenter og lærere. Kristian Haugen Kjørstad er læreren på instituttet som er ansvarlig for arrangementet og som åpnet dagen.

Tekst og foto: Espen Andreassen

Dagen startet med overrekkelse av premie til vinnerne av poster konkurransen. Poster konkurransen går ut på at man lager en visuell fremstilling av bachelor oppgaven man har jobbet med i siste semester i 3. klassen. Vinnerne var Ole Morten Holte, Andreas Raanes og Lorents Peter Aarsnes, med oppgaven "Unverified hearing aid fitting A SHOT IN THE DARK". Premien var et opphold på en internasjonal audiologi konferanse til en verdi av 30 000 kr. Vi fikk også et sammendrag av bakgrunn for valg av oppgave og konklusjon.

Psykiske lidelser

Deretter overtok Hege L. Hoff og Mette Uthus fra Regional enhet for hørsel og psykisk helse ved St. Olav. De snakket om psykososiale konsekvenser av hørselstap og litt om psykiske

lidelser hos mennesker med hørselshemming. Dette er et poliklinisk tilbud og en rådgivende enhet med to ansatte, en psykolog og en sosionom. Målgruppen er personer med alvorlige psykiske lidelser som er: Døve/tunghørte, ervervet døvblindhet/kombinerte sansetap, CI opererte og mennesker med medfødt døvblindhet. Bakgrunnen for dette tilbudet er at sansetap generelt gir store konsekvenser for vedkommende, de har behov for et eget språk og har ofte en særegen historie. De mener det ikke er hørselstapet i seg selv som er problemet men konsekvensene, blant annet sosial omgang/ isolasjon og kommunikasjon ut mot andre. Man må bygge selvfølelse hos den hørselshemmede.

Tinnitus etter dykking

Jenny Langlo vinneren av Idol 2011 har tinnitus på venstre øre. Dette fikk hun for fire år siden under dykking ved et opphold i varmere strøk. Hun opplevde det umiddelbart som

veldig dramatisk og var redd lyden ikke skulle forsvinne. Dette ble gradvis bedre og hun tilvente seg lyden etter hvert. Dessverre endret dette seg under en flytur i 2011, lyden femdoblet seg i styrke og hun ble sengeliggende. Hun ble generelt redd for lyder, men etter ca to uker gikk den noe tilbake. I det daglige i dag går det stort sett greit, men hun opplever bestandig en forverring når hun er ute og flyr. Siden hun er artist og reiser mye er hun avhengig av å komme seg frem raskest mulig og da er det ikke noe alternativ til og fly. Så hun bruker mye tid til å sy sammen fly puslespillet og bruker bestandig ørepropper når hun flyr.

Jenny har hatt en delt opplevelse i møte med helsevesenet pga sin tinnitus, og hennes råd er at man må møte brukeren med håp om at det kan ordne seg, og "never say never" i forhold til en kur for tinnitus.

NAF ved leder Espen Andreassen og Delta ved Anne Marie Pedersen hadde innlegg om hva det er vi arbeider med og har fokus på for tiden og hva et medlemskap i NAF/Delta kan bety for studentene.

Dagen ble avsluttet med audioquiz. Her var det spørsmål om alt mellom himmel og jord, og undertegnede var så heldig og få delta på det vinnende laget. Audiodagen er en fin tradisjon i regi av PAU, og NAF ser allerede frem til neste år.

Jenny Langlo sliter med tinnitus.

Dagen øker de sosiale rammene mellom lærere og studenter.

Mette Uthus og Hege Hoff snakker om psykiske lidelser hos hørselshemmede.

Opplev **WOW**-Effekten!

Vi introduserer **Oticon Intiga!**

Forbedret RISE 2

Strømforbruket er redusert og er det laveste i et Oticon RITE apparat noensinne! Nå fungerer de trådløse funksjonene med 10 batteri! Og i tillegg er Oticon Intiga kompatibel med hele ConnectLine systemet.

• **SpeechGuard**

- In situ-audiometri
- **Nye fleksible receivere**
- **PowerBass** eller **Music Widening**
- **Spatial Sound**
Fire programmer (via Streamer)
- **Utvidet båndbredde på 10 kHz**

Oticon | Intiga

Hospitering hos spesialister på pediatri

Samme dag som mannen og sønnen min kom tilbake etter en flott fotballweekend i Manchester, reiste jeg og min kollega Kristin Siqveland Steffensen, audiopedagog, over sundet. Planen var ikke å se fotball, men vi hadde en avtale med Greg Nassar, Head of Audiology Services på Trafford General Hospital om å få lov å hospitere en uke hos dem.

Tekst og foto: Camilla Cornebo, audiograf, Sørlandets sykehus i Arendal

Vi jobber i Barneteamet i Agder og har lenge hatt lyst å hospitere på andre sykehus for å bli bedre på det vi driver med i jobben vår. I forbindelse med prosjektet <Hør i Sør> fikk vi muligheten til å hospitere i England. Det har vært et av hovedønskene våre over lang tid, og da vi fikk høre at de tar RECD-målinger på alle barn i Manchester ble vi veldig lykkelige. Dette har vi etterlyst i hele Norden, men foreløpig er det ingen som har sagt seg villig til å lære oss bruke dette utstyret. Vi mener det er et fint komplement til VRA, FF-målinger og REM-målinger på barn.

Da vi ankom Manchester søndag kveld var det fyrverkeri i hele byen, Bonfire night eller Guy Fawkes night. Det er en årlig event lagt til nærmeste helg til 5. november som en hyllest til en vakt som døde i en eksplosjon i 1605, da han gikk vakt for kongen, King James I. Kongen overlevde.

Spesialister på barn

Mandag morgen møtte vi som avtalt på det kommunale sykehuset og ble tatt godt i mot. Denne dagen var det mest VRA som ble gjort. Sykehuset har vært et flaggskip lenge, men sliter nå økonomisk. Dette har gjort at audiologene må få hjelp av sykepleiere og studenter ved de konsultasjonene de må være på. Ellers var de to audiologer der som kun jobber med barn.

Clock tower i Manchester

Sykehusets opptaksområde er ca 400 000 mennesker. I hele Manchester bor det 2,6 millioner.

I løpet av uka fikk vi være med på mange VRA, lekeaudiometri og noen tilpassinger på barn, hvor det ble brukt RECD. De hadde akkurat fått nytt utstyr fra Aurical som de prøvde ut.

Vi fant ut av at mye av det vi gjør hjemme er det samme de gjør i Manchester.

Screeningprogrammet til vurdering

Det nasjonale screeningprogrammet (NHS) i England har i år blitt revurdert. Før tok de VRA/distraksjonstest ved 8 måneders alder på de fleste av de barn vi kaller risiko-barn. Fra i sommer var det slutt på dette. Hvis de passerer OAE og ABR ved fødsel blir de ikke kalt inn på nytt. Kan også nevne at OAE-screening utføres av utdannede "screeners" på fødeavdelingene. De tar inntil 3 tester i løpet av barnets første 11-levetimer (!). Etter 11 timer er det vanlig at mor og barn reiser hjem. Målet er at alle barn skal være testet før 3 måneders alder. De godkjenner OAE screening med PASS på to av fem frekvenser. Denne audiologiske avdelingen får henvist ca. 10 barn med behov for ABR i naturlig søvn pr mnd. Det ble da mer eller mindre forventet at disse barna hadde nedsatt hørsel.

På rett vei

I Manchester ble FF-målinger mye brukt, både med og uten høreapparat. I tillegg til VRA med "titt-låda" hadde de en TV-skjerm koblet til AuditBase. Avhengig av alder og interesse,

SUPER

Kristin S. Steffensen utenfor
Trafford General Hospital

Greg Nassar,
Head of Audiol-
ogy Services på
sykehuset

Her tas VRA,
RECD etc.

ble responsen valgt. På barna mellom 1,5-2,5 år ble det brukt andre typer stimuli, som vindsus og ICRA støy i stedet for wobler-signaler. Som belønning til barnet vises det bilder på TV-skjermen. Dette er jo som kjent en alder som er vanskelig å få testet da de er "mitt imellom" VRA og lekeaudiometri. Dette skal vi jobbe videre med "hjemme".

Vi sitter igjen med mange nye input, gode ideer og mer kunnskap om RECD-målinger (dette må vi trene mer på). Men, vi har også blitt tryggere på at den jobben vi allerede gjør er på "riktig vei".

Det må vel også sies at turen ikke hadde blitt av hvis ikke vi hadde fått prosjektpenger fra Helsedirektoratet.

SUPER SMÅ, SUPER POWER

SUPER er en liten, sterk ørehenger som passer til brukere med store hørselstap. Den kommer i to modeller; SUPER440 og SUPER220.

SUPER er bygd på den samme digitale plattform som CLEAR familien. Apparatet har 675 batterier med inntil tre ukers levetid, volumkontroll og programvelger.

Nytt patentert mikrofondeksel mot regn og vindstøy

Mange brukere opplever problemer med vindstøy i høreapparatene. Dekselet beskytter mikrofonene og gir opp mot 18 dB reduksjon av vindstøy. I tillegg gir dekslet god beskyttelse mot fuktighet.

Tilleggsutstyr

SUPER er kompatibel med hele DEX familien. Tilleggsutstyr som hjelper i situasjoner der brukeren trenger litt ekstra hjelp, for eksempel å høre godt når de prater i mobiltelefon, eller når de sitter å ser på TV. SUPER kan også leveres med en integrert FM-mottaker, som kan hjelpe brukeren i ulike lyttesituasjoner.

Ring oss for mer informasjon om SUPER på tlf: 22 59 90 60

WIDEX SUPER™
THE POWER TO HEAR

medisan

- du skal høre mye

Oppfølging av nyoppdagede hørselshemmede spedbarn og små barn i Agder

Da vi startet opp med hørselsscreening i Agderfylkene, fikk vi en ny pasientgruppe: spedbarn med hørselshemming. Vi så at foreldre på kort tid måtte omstille seg fra "den perfekte" verden dette nye barnet gav, til noe de ikke hadde erfaring med.

Tekst: Kristin Siqveland Steffensen, audiopedagog i Barneteamet i Agder og AVT veileder, Prosjektansvarlig for <Hør i Sør>

Vi så at foreldre på kort tid måtte omstille seg denne nye verden dette nye barnet gav, til at vi etter 3-4 uker stilte en diagnose som de ikke hverken merket noe til, eller ofte ikke hadde noen erfaring med. Oppfølgingen besto den gangen av ca to timer med tilpasning av høreapparater og veiledning. Deretter formidlet vi et ønske om at foreldrene skulle observere barnet når de kom hjem, slik at vi fikk deres erfaringer tilbake til neste kontrolltime.

Vanskelig å forstå

Mange av foreldrene meldte at de syntes det var vanskelig å forstå problemstillingene. Ikke minst var det ofte problematisk å få besteforeldre og annen nær familie barnet hadde til å forstå at det hadde et hørselstap, at det var behov for høreapparater og at de ikke skulle fortsette "å teste" barnet, men stole på de undersøkelsene som var gjort. Mange syntes det var vanskelig å ta opplæringen av egne foreldre/svigerforeldre og "oppdra" dem til å bruke høreapparatene når barnebarnet var på besøk.

Vi opplevde at det ble mange kontrolltimer og en del misforståelser.

Barn under ett år trenger trygge voksne med god kunnskap til barnets behov. Vi ønsket derfor å se nærmere på det tilbudet vi hadde, og hva vi kunne gjøre av forbedringer. Vi endte opp med å lage et To-dagerstilbud for spedbarna, deres foreldre, deres besteforeldre/nære familie og andre aktører (eks. Nedre Gausen kompetansesenter, Barnelege, Øyelege) som på sikt vil bli viktige samarbeidspartnere. Vi ønsket også å få til en del andre undersøkelser (eks: EKG, nyreundersøkelser, øye), slik at foreldrene fikk tatt flere undersøkelser i løpet av de to dagene.

Vi har gjort oss noen få erfaring med To-dagerstilbudet. Vi ser bl.a at de yngste barnas foreldre har andre behov enn dem som oppdages noe senere.

Videreutvikle tilbudet

Barn over ett år oppdages fremdeles med nedsatt hørsel. Basert på de erfaringene vi hadde gjort oss med to-dagers tilbudet og foreldres tilbakemeldinger, ønsket vi å se om vi kunne videreutvikle tilbudet også for barn som oppdages etter fylte ett år. Vi så at denne gruppen, på tross av at foreldrene som regel hadde vært bekymret en stund, kom til oss med små forventninger til hørselstekniske hjelpemidler. Vi hadde kort tid på testing, tilpasning og opplæring/forståelse for problemstillingene. Barna måtte innkalles ofte pga dette. Vi opplevde at de foreldrene som manglet forståelse og motivasjon, ofte overførte dette på barna. Vi erfarte og så her, at nær familie ble viktig å få med seg tidlig i prosessen.

Prosjektet Hør i Sør

Barneteamet i Agder ble startet i 2005. Gruppen består av et tverrfaglig team med audiografer, audiopedagog, ØNH -lege og audiofysiker fra Aust- og Vest-Agder.

I 2010 søkte vi, og fikk midler til et prosjekt innad på Sørlandet sykehus. Bakgrunnen var de erfaringene vi hadde gjort oss etter at screeningen startet opp i Aust-Agder i 2002 og Vest-Agder i 2008. Med disse midlene fra Helsedirektoratet

startet vi prosjektet <Hør i Sør>, der vi skal se på det tilbudet vi gir gruppen med barn som oppdages med nedsatt hørsel mellom 1 – 5 år.

Besteforeldre inviteres

Den største forandringen vi tenker oss, er at tilpasning og veiledning foregår over en dag. Vi inviterer foreldre og nær familie, samt PPT, barnehage og helsestasjon. Vi har valgt å kalle det et Dagstilbud.

Foreldrene og barnet deltar hele dagen. Dagen legges opp etter barnets behov, men med en struktur som inneholder: tilpasning av høreapparater med subjektiv- (VRA/lekeaudiometri i frittfelt) og objektiv verifisering (IG: insertion gain) av høreapparatforsterkningen. Vi gjør observasjoner og vurderinger/tilpasninger av andre høreapparater ved behov. Foreldrene får informasjon om bruk og stell av høreapparatene, forklaring av audiogram og språklig tilnærming (hvordan foreldrene kan jobbe med barnet, hva de skal observere osv.) Det vil også være anledning til å ta andre tester når det er behov for dette. Det kan være lekeaudiometri, VRA (visuell reinforcement audiometri), Pilot, Histtaleaudiometri med barnelister. I Dagstilbudet, vil andre undersøkelser hos Øye- og barnelege, være gjort i forkant eller undersøkes på andre dager.

Besteforeldre og andre nære familiemedlemmer inviteres til et møte med oss. Der får de informasjon om hva vi har undersøkt, hvilke funn vi har gjort, hva vi er sikre/usikre på, hva vi forventer og hvordan de kan være viktige støttespillere for barnet og foreldrene.

På slutten av dagen oppsummerer vi sammen med PPT,

barnehage og/eller helsestasjon, foreldrene, besteforeldre/nær familie. Dette for at, særlig barnehagen skal være godt forberedt når de mottar barnet, har kunnskap om praktiske ting og tiltak som bør settes i gang. Vi mener PPT også vil dra nytte av denne informasjonen, i og med at de får en førstehåndsinformasjon fra dem som har testet og undersøkt barnet, samt gjort tilpasninger. Vi mener også at det vil være viktige med innspill tidlig i prosessen, slik at tilretteleggingen kommer raskt i gang.

Mindre behov for kontroller

Erfaringer til nå, er at de barna (og familiene) som har deltatt på et Dagstilbud, har mindre behov for kontroller, høreapparat-tilvenningen har gått smidigere og foreldrene opplyser at de har gode støttespillere i nær familie. Vi erfarer også at de er tryggere på hvordan de skal løse eventuelle problemer som oppstår underveis.

Vi har ikke lang nok erfaring med deltagelse fra PPT og barnehagepersonell til å si noe sikkert, men opplever at de tilbakemeldingen vi har fått, er udelte positive.

Vi jobber kontinuerlig med evalueringen av tilbudet og forsøker å bearbeide de innspillene som kommer, slik at tilbudet alltid er tilpasset den enkeltes behov, men at innholdet også baserer seg på andre foreldres erfaringer.

Så langt, ser det ut til at Dagstilbudet blir en permanent løsning for oss i Sør.

*Hør i Sør – et felles ansvar.
Barneteamet i Agder*

Lille Ludvig får hjelp til å høre

Døve Ludvig er en av Norges yngste som har fått operert inn cochlea implantat. Han er bare 7 måneder gammel. Brødrene Wilhelm (3,5) og Ludvik (7 måneder) Hovlid-Simonsen fikk påvist medfødt hørselstap av alvorlig grad ved nyfødtscreening, som også senere ble bekreftet ved utvidede hørselstester.

Guttene fikk operert inn Cochlea-implantat (CI) på begge ørene i en alder av henholdsvis 7,5 og 6,5 måneder. Lydpåsetting fant sted etter ca fire uker på begge barna. De var heldige som fikk tidlig diagnose.

– Hørseltapet ble avdekket av nyfødtscreeningen på barselhotellet. Hos Wilhelm hadde vi ingen mistanker og det var

vanskelig å forstå at han virkelig ikke hørte da han reagerte og responderte så fint på stimuli. Barnet kompenserte med de andre sansene og det så virkelig ut som at han kunne høre, forteller moren Anja Hovlid til Foreldre & Barn.

Kilde: HLF/ Foreldre & Barn

Nasjonalt APD seminar – Statped Vest, Bergen

20. – 21. november inviterte Statped Vest, Bergen, til det første nasjonale seminaret rundt det omtalte temaet APD. Ulike faggrupper fra hele Norge var samlet der målet var å utveksle kunnskap og erfaringer, samt bidra til bedre kontakt mellom faggruppene.

Tekst og foto: Sigrud Fløan Solum,
Audiograf ved Hørselsklinikken Namdal AS

Det utviklet seg til to interessante dager der deltakerne fikk en oppdatering på noe av det siste innen APD, også hvordan vi tenker og jobber her i Norge. Det oppsto gode diskusjoner rundt temaet og utfordringer som ulike faggrupper møter i hverdagen. De to dagene var lagt opp med forelesninger og presentasjoner fra ulike fagmiljøer som er involvert i arbeidet rundt APD. Seminaret ble avsluttet med en åpen paneldiskusjon onsdag ettermiddag der aktuelle spørsmål og utfordringer ble tatt opp. I pausene var det mulighet til stand-besøk, der fire aktører innen hjelpemidler var representert; Comfort Audio, Phonak, Vestfold Audio og Oticon. De presenterte ulike løsninger og systemer, hvorav en del allerede er utprøvd på barn med auditive prosesseringsvansker her i Norge.

Kjent internasjonal stemme

En av hovedforeleserne, *Dr. Doris-Eva Bamiou* fra University College London Ear Institute, foreleste store deler av den første dagen. Hun er en kjent internasjonal stemme innen APD og har bred kunnskap og erfaring innenfor det aktuelle temaet. I tillegg til sin ØNH-utdannelse fra Hellas har hun studert APD hos professor Frank Musiek i USA. I sine forelesninger hadde hun hovedvekt på generelle prinsipper innenfor APD, samt etiologi, diagnostisering, differensialdiagnostisering og ulike rehabiliteringsstrategier. Hun presenterte også ulike caser som var med på å forsterke forståelsen av utredningen og rehabiliteringen av APD. Hun delte også sine tanker om veien videre fra hvor vi er i dag.

Jude Nicholas, klinisk nevropsykolog ved Statped Vest og Haukeland Universitetssykehus, var den andre hovedforeleseren på seminaret. Han tok for seg det kognitive aspektet

rundt APD og la vekt på det å forstå lytterens hjerne. I følge Nicholas, fra et klinisk perspektiv, trenger man i forhold til APD å forstå fire ulike aspekter; karaktertrekkene hos ulike vansker med oppmerksomhet og arbeidsminne som er assosiert med APD, komorbiditeten ved APD, sameksisterende komponenter ved APD (språk og psykologiske komponenter) og den spesifikke modaliteten assosiert med APD.

Tone Stokkerei Mattson, ØNH spesialist ved Ålesund sykehus, avsluttet dagen med å ta for seg APD fra et medisinsk perspektiv. Hun hadde en gjennomgang av de psykofysiologiske testene som er med i et APD testbatteri, og la vekt på de fire hoveddomenene (de auditive funksjonene) som må dekkes ved disse testene.

Ulike fagmiljøer presentert

I løpet av dag to ble vi bedre kjent med ulike fagmiljøer i Norge som jobber med og rundt APD. *Kjell Grøndahl*, audiofysiker ved Haukeland Universitetssykehus, startet den andre dagen med å presentere APD fra et elektrofysiologisk perspektiv og sine erfaringer. *Sonja Ofte* og *Heidi Gudmundset*, medlemmer av APD-teamet ved Statped Vest, presenterte sine erfaringer og testbatteriet de bruker ved utredning av APD. De la vekt på diagnostisering og differensialdiagnostisering sett fra et tverrfaglig perspektiv.

Vi fikk også en kort presentasjon fra fire fagpersoner fra ulike fagmiljøer i Norge; Charlotte Caspari (Skådalen kompetansesenter), Siri Wennberg (audiograf ved St.Olavs Hospital), Erling Mossige og Chris Margaret Aanonsen (begge fra Regional enhet for hørsel og psykisk helse for barn og unge, Helse Midt). De delte sine erfaringer med APD og hvordan de jobber og tenker rundt temaet.

Under den åpne paneldiskusjonen ble det tatt opp aktuelle utfordringer og spørsmål rundt APD. I panelet satt Ola Lind, Jude Nicholas, Heidi Gudmundset, Charlotte Caspari og Siri

Diskusjon i paneldebatt

Wennberg. Det var en meget interessant diskusjon der ulike fagmiljøer fikk presentert sine utfordringer og stille andre fagmiljøer spørsmål om deres hverdager og utfordringer. Det kom mange gode poeng fram fra salen som skapte viktige diskusjoner.

Skapt et større nettverk

Etter dette seminaret håper man å ha skapt et større nettverk og kontakt mellom ulike faggrupper slik at man i fremtiden kan tilby et mer helhetlig tilbud til mennesker med APD. Man håper på et bedre samarbeid fra hele landet for å kunne skaffe større forståelse og mengde innen dette viktige temaet. I Norge har vi fortsatt en lang vei å gå og vi må alle dra i samme retning og dele våre kunnskaper. Arbeid rundt kartleggingen, utredningen, rehabilitering og oppfølgingen vil være viktig i tiden fremover, både ved den kliniske delen og ved forskning på området.

Forelesere Mattson, Nicholas og Bamiou

| Auditiv Prosesseringsvanske |

APD kan defineres som en hørselsvanske som skyldes svikt eller dysfunksjon i hjernens evne til auditiv prosessering, karakterisert ved sviktende evne til identifisering, diskriminering, separasjon, gruppering, lokalisering eller temporal organisering av ikke-talelyd. (UK APD Steering Group, 2007).

Det er viktig å skille mellom hørselstap og en hørselsvanske. I mange tilfeller kan et barn med APD (som er en hørselsvanske) bli oppfattet som et barn med et hørselstap. Barn med APD har ofte normale terskler ved rentoneaudiometri, men kan likevel gi uttrykk for å høre dårlig.

Noen av de karaktertrekkene man kan finne ved APD: vanskelig for å høre/fokusere på tale i støy, lett distraheret i situasjoner med bakgrunnsstøy, problemer med å følge verbale instruksjoner, problemer med å forstå rask eller uklar tale, manglende retningshørsel, svake lytteferdigheter eller spørre ofte opp igjen. Man kan også finne disse karaktertrekkene i andre tilstander, slik som lærevansker, dysleksi, ADD/ADHD, perifere hørselstap eller andre sensoriske og/eller kognitive vansker. Derfor er differensialdiagnostikk og tverrfaglig samarbeid viktig.

HØR HER! –en individuelt tilpasset håndbok

I disse dager sendes håndboken ”Hør her!” ut til alle landets hørselssentraler, ø-n-h avtalespesialister, hjelpemiddelssentraler m.fl. Boken er laget med støtte fra ExtraStiftelsen Helse og Rehabilitering, Hørselshemmedes Landsforbund og Lovisenberg Diakonale Sykehus. Det er audiograf og audiopedagog Jorunn Solheim som er prosjektleder.

Tekst: Renate Berg

Bokprosjektet har sin bakgrunn i kunnskap om at mange hørselshemmede ikke klarer å nyttiggjøre seg høreapparater og hørselsteknisk utstyr som de har fått tilpasset og tildelt. Årsakene er sammensatte, men noe av årsaken kan være at det er vanskelig å holde oversikt over mengden av informasjon som knytter seg til bruk av høreapparat og hjelpemidler – som opplysninger om fabrikat, tilleggsutstyr, rengjøring, feilkilder, utleveringssted og -tidspunkt samt sentrale kontaktpersoner. Mange høreapparatbrukere vil være avhengig av hjelp og støtte fra pårørende og pleiepersonell for å kunne nyttiggjøre seg sine apparater og hjelpemidler, og boken skal også gi informasjon til helse- og pleiepersonell som møter hørselshemmede i sitt arbeide, og som bistår disse i bruk og stell av utstyr.

Individuelt tilpasset håndbok

Målsetting har vært å utforme en individuelt tilpasset håndbok som skal gi opplysninger om høreapparat, hørselstekniske hjelpemidler, forsikring, hvor og når høreapparat eller hjelpemidler er tildelt, navn på kontaktpersoner etc. Den skal kunne tilpasses enkeltindividens utgangspunkt, evner og behov. Boken skal på en enkel og kortfattet måte kunne gi ufaglærte innsikt i hvordan tildelte høreapparat og/eller hørselstekniske hjelpemidler fungerer slik at vedlikehold og enkel feilsøking skal kunne utføres av nærpersoner. Den skal klargjøre ansvarsforhold vedrørende oppfølging av høreapparat og hjelpemidler, og legge til rette for at den enkelte høreapparatbruker i størst mulig grad får utnyttet egne ressurser.

Det er tatt sikte på at håndboken skal foreligge i følgende formater; i ferdig trykket papirutgave, som nedlastbar pdf-fil samt en redigerbar versjon som kan benyttes av fagfolk innen hørselsrehabiliteringsfeltet.

Innhenting av materiell

Våren 2011 ble det laget en spørreundersøkelse hvor formålet var å kartlegge kunnskapsnivået og motivasjon for informasjon om hørsel og hørselstekniske hjelpemidler blant ansatte i bo- og servicesentra og i hjemmetjenesten

Det ble også gjort en omfattende kartlegging av tilgjengelig informasjonsmateriell, og innhenting av erfaringer fra fagmiljøet.

-Illustrasjonene i boken er også nøye planlagt. Det er Eldbjørg Riibe som har laget disse tegningene. Hun ble valgt på bakgrunn av at hun hadde den ”streken” som vi ønsket for boken, sier Jorunn Solheim.

Mange god krefter

Mange gode krefter har bidratt i arbeidet med å lage boken Hør Her! Prosjektet har vært forankret til Lovisenberg Diakonale Sykehus med klinikkjef Lars Vasli som prosjektansvarlig og audiograf/audiopedagog Jorunn Solheim som prosjektleder. Prosjektets referansegruppe har vist stort engasjement og kommet med mange nyttige innspill.

Håndboken er primært en oppslagsbok, og gir nødvendigvis ikke svar på alle problemstillinger, men henviser til de instanser det kan være hensiktsmessig å henvende seg til for å få ytterligere informasjon eller bistand. Det er vektlagt et lettfattelig innhold, et praktisk format og brukervennlighet. I tillegg; at den skal være rask for fagpersoner å fylle ut. Boken er laget i et materiale som gjør at smuss kan tørkes av og sidene ikke lett går i stykker.

- Vi tror mange hørselshemmede som får tilpasset høreapparat og hørselstekniske hjelpemidler vil kunne ha nytte av boken, sier Jorunn Solheim. Likeledes, at fagpersoner ønsker å benytte denne for å sikre at praktisk informasjon om apparat og utstyr er lett tilgjengelig for bruker, pårørende og pleiepersonell. Forhåpentligvis vil informasjonen også bidra til å øke bruk og nytte av apparater og utstyr.

Et tverrfagelig team har bidratt til boken. Foran fra venstre: Gerd Torbjørg Åmdal (Sykehjemsoverlege, Bergen Kommune), Karina McGlade-Grando (Audiopedagog, Ullevål Stadion ønh) Bakerst fra venstre: Judiana Edward (Sykepleier, Hjemmetjenesten Grünerløkka), Jorunn Solheim (audiograf/audiopedagog, Lovisenberg Diakonale Sykehus), Hildegun Andresen (audiograf, Lovisenberg Diakonale Sykehus) og Trine Kristoffersen (hjelpepleier, Vålerenga Bo og servicesenter).

www.siemens.com/micon

miCON. Fordi fremtiden tilhører Soundability.

Opplev den nye plattformen bak BestSound™ Technology. Ny innovasjon for en enestående hørselsopplevelse.

For å tilpasse Pure Micon trenger du den nye software, Connex7.

Pure Micon er designet for å levere optimal balanse av lyd kvalitet og hørbarhet for en helt individuell hørselsopplevelse.

Med frekvensoppløsning i 48 kanaler, og båndbredde opp til 12 kHz, bringer Micon™ en helt ny dimensjon til Soundability:

-miSound sikrer best mulig hørsel samtidig som den bevarer naturlig akustikk for rask aksept og enestående feedbackansjering.

-miFocus forbedrer retningshørsel og hørbarheten av høyfrekvente lyder for en enklere taleforståelse - selv i vanskelige miljøer.

-miGuide gir automatisk akklimatisering i enhver situasjon. Med en avansert læringsalgoritme, kan brukeren trene høreapparatet til det foretrukne nivået og gjenopprette naturlige lyder for en naturlig hørselsopplevelse.

Pure Micon, høreapparatet som har alt!

Stort forsterkningsområde (S, M, P og HP), Telespole, miniTek, tinnitusmasker, VC, IP67 (støv og vannsikkert).

For mer info, ta kontakt med Siemens Høreapparater på tlf: 22 22 63 22

Life sounds brilliant.

Sikorsky S-92 på Ekofisk, foto: Atle Espen Helgesen

Piloter blir syke av Nordsjø-helikopter

Fem piloter i Bristow Norway har mistet lisensen på grunn av hørselsskader etter at de begynte å fly helikoptertypen Sikorsky S-92 i Nordsjøen. Flere er sykmeldt eller omplassert.

Etter at Norsk Helikopter, nå Bristow Norway, begynte å fly den nye helikoptertypen S-92 i 2005, har stadig flere piloter rapportert om plager med øresus og ubehag som kan knyttes til støy og vibrasjoner.

Hele fem piloter i Bristow har ifølge Teknisk Ukeblad mistet sertifiseringen sin på grunn av invalidiserende tinnitus. Og seks piloter er sykmeldt eller omplassert på grunn av plager som kan knyttes til støy og vibrasjoner i cockpiten.

– Vi tar dette svært alvorlig. Selv om målinger viser at pilotene utsettes for mindre støy enn regelverket åpner for, jobber vi hele tiden med å redusere støy- og vibrasjonsutfordringene, sier daglig leder i Bristow Norway, Renee de Jong, til Teknisk Ukeblad.

Unge piloter blir uføre

Pilotenes tillitsvalgte har lenge krevd at myndighetene tar grep for å hindre at enda flere blir uføre.

– Den yngste av pilotene som er rammet av dette er bare 30 år gammel. Den eldste er 58 år. Det eneste de har felles er at de flyr S-92. Helikopteret bråker så vanvittig mye fremme i cockpiten at vi ikke klarer å høre hva som blir sagt etter at vi har skrudd på varmen i kabinen, sier hovedtillitsvalgt Carl Gilbert Rego i Bristow Norway.

Lange flyturer

Rego sier at selskapet har ansatt noen danske piloter som tidligere har flydd S-92 for CHC i Danmark uten at de opplevde noen problemer. Men etter at de begynte å fly lange turer til Ekofisk og Valhall i høy hastighet, ble to av dem sykmeldte.

Sjeflyger Arne Martin Gilberg i Bristow Norway sier til det tekniske fagbladet at dagens regelverk ikke er tilstrekkelig for å håndtere støy- og vibrasjonsproblematikken. Mens Sikorskys agent i Norge, Aircontactgruppen, opplyser at det jobbes med tiltak for å redusere støyeksponeringen i helikopteret.

ALDRI MER PIPING!

Fortsatt Norges mest solgte!

Lei av piping i høreapparatene dine?

Med Bernafon sin Chronos 9-serie, introduserte vi høreapparater som fjerner piping FØR den blir hørbar. Nå har vi utvidet med 2 nye power-modeller for store hørselstap, slik at serien er blitt komplett!

Ta kontakt med din audiograf eller se www.gewa.no for nærmere informasjon.

LEVERANDØR:

PRODUSENT:

Utpøringslager for høreapparater

Vi leverandører er i likhet med dere i formidlingsapparatet tildelt en del nye rutiner og retningslinjer som oppleves som både tungvinte og arbeidskrevende i forhold til tidligere. Dette har stort sett med utpøringslageret å gjøre, og vi ønsker å belyse en del viktige momenter rundt dette. Det er betraktninger som kan være til god nytte og som kan gi en enklere og mer oversiktlig hverdag for alle parter.

Ansvar for lageret

Ansvar for høreapparatene på utpøringslageret har kanskje vært det mest kontroversielle punktet med overgang til ny ordning. Her har som kjent hørselsentral og avtalespesialist fått ansvar for dette, og regelverket rundt dette står spesifisert i Rosa katalog (NAV's produkt og prisoversikt) som ligger på NAV's internetsider. Vi oppfordrer dere til å sette dere godt inn i dette, da det er relativt store verdier det er snakk om. Det er viktig å være klar over at NAV refunderer forsikringspremie for avtalespesialister.

Søknadstidspunkt (gjelder bare for avtalespesialister)

Det er veldig viktig at søknader til NAV forvaltning sendes så tidlig som mulig i prosessen med tilpasning av høreapparat. Dette for at NAV skal kunne fatte vedtak før de mottar faktura etter tildeling. Senest må denne sendes idet pasienten får tilpasset apparatet og tar det med seg på prøve. Det er ikke noe problem å skifte til et annet merke eller annen modell dersom man velger et annet apparat enn det er søkt om. Dette krever ikke ny søknad.

Lagerstørrelse

Det er viktig å passe på at lageret ikke blir for stort. Med et stort lager, blir selvfølgelig også ansvaret større. Det er flere ting som kan gjøres for å begrense lagerstørrelsen, og her er noen tips om dette

– Bestill færre apparater av gangen og heller oftere. Det er ikke noe poeng å bestille inn apparater som blir liggende i mange uker eller måneder.

– Returner apparater til leverandør dersom apparatene blir hyllevarmere. Det tjener ingen at apparater ligger over lang tid uten å bli brukt.

– Generell lang utpøringsstid vil også føre til at utpøringslageret blir stort og ansvaret større. Utpøringsstiden skal selvfølgelig være faglig begrunnet, men dersom lang utpøringsstid skyldes mangel på kontrolltimer, kan det være smart å se litt på timeoppsettet slik at man får avsluttet utpøringsstiden tidligere. På den måten får man redusert lagerstørrelsen betraktelig.

Tildelingsskjema

Tildelingsskjema må sendes umiddelbart til leverandøren etter at tildeling er gjort. En god rutine er å sende samme dag som pasienten har fått tildelt apparatet. Jo raskere leverandøren får tilsendt skjemaet, jo raskere blir lageret redusert, og ansvaret mindre.

Rask innsending av tildelingsskjema vil også minske ekstraarbeid ved at det tildelte apparatet ikke fremkommer på lagerlister som skal følges opp. Det er ikke nødvendig å vente til siste kontrolltime med å sende tildelingsskjema. Skjema kan sendes idet bruker har bestemt seg for å beholde apparatet.

Vi håper at disse betraktningene kan være til hjelp og nytte, og forhåpentligvis oppklare noen uklarheter rundt den nye ordningen.

Vennlig hilsen LFH – Leverandører for helse-Norge

Trond Dahl Hansen
Daglig leder

Girkonjargaklinihkka – Klinikk Kirkenes

Øre – nese – hals, Kirkenes Sykehus

Etter å ha tatt med flyttelasset den lange veien fra Kristiansand i sør helt opp til Kirkenes i nord, er det vel på tide å fortelle litt om hvordan vi har det her oppe.

Tekst: Nann-Helen Jespersen

Jeg begynte i jobben ved Kirkenes sykehus i slutten av mars i år, og kom til en hørselsentral som måtte bygges opp fra bunnen av. Det ble å sette igang innkjøp av nytt utstyr, etablering av nye rutiner, og etablere kontakt med interne og eksterne samarbeidspartnere. Deretter var det bare å brette opp armene og gyve løs på ventelister så lange som uår. Det har frem til nå vært en hektisk tid, men det ser nå ut til sakte men sikkert å normalisere seg i forhold til ventetider.

Etter å ha jobbet ved Hørselsentralen i Kristiansand i 16 år, med mange gode kollegaer rundt meg, så har det vært en formidabel overgang å jobbe helt for seg selv. Allikevel så er dette ingen negativ situasjon for meg. Jeg stortrives! Det finnes kommunikasjonskanaler som gjør at jeg kan rådføre meg med andre dersom det er noe jeg ønsker å diskutere i forhold til kasus eller tekniske løsninger. I tillegg så har vi årlig fagsamling i Nord-Norge. Der hørselsmiljøet samles og tar en faglig oppdatering, samt sosialiserer seg. Noe som er verdifullt for oss som sitter alene rundt omkring. Nå i høst var vi samlet under Einar Laukli sine vinger i Tromsø.

Her i Kirkenes har jeg et fantastisk godt samarbeid med "mine" ønh-leger. Vi holder til vegg i vegg, og jeg opplever en overveldende interesse for audiologien. Her samarbeider vi godt og snakker mye sammen om både medisin og teknikk. Vi lærer av hverandre daglig.

Jeg har stor hjelp av sekretærene Arnhild og Linda, som finner gode løsninger og som passer på meg når hodet er fullt av pasienter, ting som skulle vært gjort og når jeg glemmer noe i farta.. I tillegg så er det et kjempebra miljø her på resten av avdelingen. Det er en super gjeng som tar seg av de andre funksjonene her i korridoren, og både prat og latter sitter løst.

Gutta på medisinteknisk har satt seg inn i programvarer og tekniske installasjoner og de er helt uunnværlige.

Spontane mennesker

Det viktigste er pasientene. Det er jo bare en fryd å ha det fargerike språket og de spontane menneskene rundt seg igjen. Hvor ellers enn i nord kan man høre ho Olga på 90 si: "e va nu i kirka og sku hør via teleslynga, men e kun faen ikkje hør ka presten sa!" Ja, sånn går nu dagan her oppe i nord. Det er mye å ta tak i, og det gjelder å skynde seg sakte for ikke å slite seg ut, eller å gape over for mye på kort tid.

Klinikken

Klinikk Kirkenes består av akuttavdelingen, avdeling for medisinsk biokjemi og blodbank, fysikalsk avdeling, føde- og gynekologisk avdeling, kirurgisk avdeling, medisinsk avdeling og radiologisk avdeling. I tillegg er Helse Finnmarks eneste avdeling for habilitering og rehabilitering lokalisert ved sykehuset. Her er ca 300 ansatte totalt på sykehuset.

Øre-nese-hals avdelingen

Siden 2001 har ØNH-poliklinikk vært betjent av en fast ansatt lege, dr. Solveig Nilsson – Fossan, og i tillegg forsterkes virksomheten med enkelte faste vikarer etter behov.

Virksomheten består av poliklinisk virksomhet tre dager per uke og operativ virksomhet to dager per uke. Dagene der legene opererer, er mine høreapparatdager.

Den operative virksomheten omfatter innlegging av dren, adenoidektomi, tonsillektomi/tonsillotomi, radiofrekvensbehandling av bløt gane ved snorking, septumplastikk, conchotomi, nesepolypfjernelser, bihulekirurgi.

Tyngdepunktet på kirurgien ligger på bihulekirurgien, med et stort antall inngrep hvert år. Biopsier av tumor på stemmeband og øvrige lokalisasjoner i ønh-området utføres, samt fjerning av laterale og mediale halscyster samt submandibulariskjertler. I tillegg utføres ekstirpasjon av lymfekjertler på halsen, i diagnostisk øyemed.

Hørsel

Vi har fullt nytt diagnostisk utstyr for hørselsutredning. Det utredes og tilpasses høreapparat for dem som trenger dette. I tillegg så har vi nå igangsatt utvidet screening-undersøkelse av hørsel hos nyfødte på Kirkenes sykehus; en utredning som tidligere har medført reise til UNN-Tromsø for de nyfødte. For videre utredning på barn som oppdages med hørselstap sendes barna til Tromsø for diagnostisering. Deretter skal de følges opp her i Kirkenes.

Det ambuleres til Vadsø der høreapparatpasienter fra Tanavardø sluses den veien. Resten av Øst-Finnmark pasientene kommer til Kirkenes for hørsel/høreapparat. Vadsø betjenes ca 3 dager pr. mnd.

Det er nå store forberedelser og planlegging av det nye sykehuset som skal bygges her i byen. Byggingen skal igangsettes om

vel et års tid, og det er beregnet at det skal stå ferdig i 2018. Hørselsentralen er allerede ferdig på papiret. Virkelig spennende å få være med på et slikt prosjekt.

Midnattsol og mørketid

Øst-Finnmark er delt inn i 9 Kommuner med til sammen ca. 27500 innbyggere. Ca 10 % av befolkningen i Kirkenes er russere. I Kirkenes er endestasjon for E6 og Hurtigruta. Kirkenes ligger like langt øst som Istanbul og Kairo og like langt nord som Point Barrow i Alaska. Det er store reiseavstander her de som skal til sykehuset. Hurtigrute, fly, bil er fremkomstmiddel, og det kan fort ta 4-5 timer en vei for å komme til en kontrolltime her.

Kirkenes har midnattsol i ca 2 mnd sommerstid, og mørketid fra 27. november til 16. januar. Solen vises ikke over horisonten og det er bare et par timer med lys midt på dagen.

Det er en opplevelse å gå hjem fra jobb klokken 15.30 og se nordlyset danse over himmelen!

Da runder jeg av herfra med å sende en stor hilsen til Jorun, Christine, Geir, Steinar, Ali, Tina og Georg i Kristiansand, og sist men ikke minst til Ellen som har konvertert til NAV i Mandal. Vi sees på neste etterutdanningskurs!

Fra venstre sekretær Linda Selfors, audiograf Nann-Helen Jespersen, ønh-lege Solveig Nilsson-Fossan. Arnhild Olsen var ikke tilstede da bildet ble tatt.

ReSound Verso™

Helt naturlig

ReSound Verso™ - et banebrytende hørselsystem som gir brukeren muligheten til å lytte instinktivt og naturlig igjen.

Det eneste ekte støtten for binaural lydbehandling

Den revolusjonerende Binaural Fusion™ teknikken bruker ReSounds unike 2,4 GHz trådløse Apparat-til-Apparat kommunikasjon. Det gir brukeren et komplett lydbylde med all den informasjon som behøves for å instinktivt reagere og selv velge hva man vil høre på – istedet for at høreapparatene bestemmer. Verso gir brukeren den beste lyd kvaliteten, god komfort, og en unik taleoppfattelse i støyende omgivelser.

ReSound Verso™ kommer i flere BTE/RITE-modeller med mulighet for tinnitus lydgenerator.

ReSound
rediscover hearing

SAS – SLANKEST AV SAMTLIGE?

I skrivende stund er norsk luftfartshistorie i ferd med å omskrives. For 15 000 SAS-ansatte handler det om jobber og fremtid. Fagforeningene skrev til slutt under, omkring 800 sies opp og all administrasjon samles i Sverige. SAS er kommet nærmere sin alternative betydning: Svenskt alt sammen!

Som en "frequent flyer" med en velfylt eurobonuskonto, er jeg en av mange tusen nordmenn som tripper smånervøst rundt om og lur på om alle poengene forsvinner i innsparingsbølgen.

I moderne tid er det ikke mange ganger vi har sett fagforeninger forhandle om hvor lite det skal kuttes. Men SAS-dramaet angår oss alle. Selv etter de siste års flerfoldige pengeinjeksjoner fra de nordiske eierlandene, har SAS-ledelsen heller ikke denne gangen klart å få tjene penger. Nå synes det som partene er kommet til enighet. Få klapper for landingen. Det nye SAS minner mer om en "buklanding".

Den mest sørgelige historien var at gode gamle Widerøe var i spill. Og nå har også familien Braathen meldt sin interesse. Braathen ble inntil 2002 regnet som en solid aktør i norsk flyfart, men ble som kjent overtatt av SAS etter dårlig lønnsomhet i driften.

Braathen safe, eller det mer upretensjose navnet; Braathens South American & Far East Airtransport A/S, måtte kun stole på sin egen safe. Ingen statskasserpøset penger inn i det selskapet.

Og kombinert med en del mindre vellykkede rutetilbud og ordninger, forsvant dette norske flyeventyret. Prosaisk nok er noe det siste jeg husker fra dette selskapet tilbudet "Braathens Back", populært kalt "broken back" på grunn av de ukomfortable setene. Dette var et påfunn som nærmest har blitt stående som en monolitt i norsk flyhistorie, for bak en gardin, bakerst i flyet, skulle de billigste billettene være. Ordningen ble avvirket omtrent før den begynte. Ikke minst etter oppslag om klasseskille og hysteriske avisoverskrifter om "apartheid i flybransjen"...

Braathen oppdaget dessverre for sent at slike ordninger var uselgelig i sosialdemokratiet. Heller ikke "Braathens Blend", en ny og superaromatisk flykaffe, som det stod i reklamen, hjalp nevneverdig. Morsomt er det likevel at vi bare noen få år senere fikk akkurat det samme, men denne gang uten gardin. Ergerlig for Braathens selvfølgelig, men det var Norwegian som fikk æren for å tilby billige flybilletter. De fjernet skramlende serverings-traller og gardiner, og kalte det heller et lavprisselskap. Dette lille semantiske trikset var alt som skulle til. Til dags dato er selskapet en suksess.

Og apropos likestilling. Alle husker fra tidligere alle snertne

Illustrasjonsfoto: Shutterstock.com

flyvertinner med dyp utringning og solide lag med sminke. Nå er ikke dette et typisk kvinneyrke lengre. Likestilling mellom kjønnene innhentet flybransjen på 80-tallet. Ikke alle flyselskaper synes dette var en god idé og seigpinet inntaksprøvene på kabinskolen med å annonsere etter kvinner. Et eksempel var British Airways som etter årevis med kranling med likestillingsmyndighetene i England tilslutt ble pålagt å avvertere kjønnsnøytralt. Like etter stod følgende annonse i avisen: "Kabinpersonale søkes. Arbeidsantrekk – skjørt."

Nå gjenstår det å se hva som skjer med Widerøe. I likhet med Braathen har det ikonstatus i Norge. En ting er sikkert: Det blir sannsynligvis ingen "Widerøe Blend" å få servert i nordvesten på vei opp Finnmarkskysten. Med tanke på alle de kaffekoppene jeg har sølt i fanget, kan det være like greit. Renserieregningen er snart dyrere enn flybilletten.

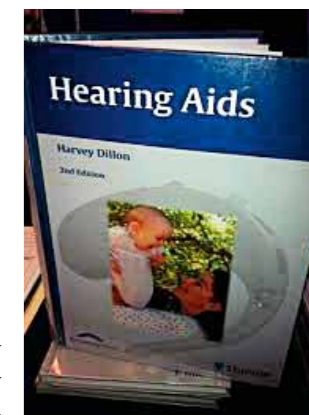
Så gjenstår å se hva SAS skal profilere seg på i fremtiden. Før var det smilekursene og så ble det punktlighet. Mitt enkle råd er; Skriv "Lav-karbotur til Lavpris" i annonsene. Da lander du alltid trygt.

Høreapparat-bibelen

Tekst: Lars G. Rosvoldaunet

Omtrent 10 år etter den første utgaven kom det i sommer endelig en ny og etterlengtet utgave av Harvey Dillons «Hearing Aids». Dette er vel å betrakte som selve høreapparatbibelen for oss som jobber innen hørselsrehabilitering, og boken har vært hovedkilde for pensumlitteratur innen teknisk rehabilitering på audiografutdanningen siden den kom ut i 2001. I den nye utgaven er alle kapitler gjennomgått på nytt, og i forskjellig grad justert i forhold til hvorvidt det i de siste 10-år har skjedd forskningsmessig eller teknologisk utvikling som har hatt betydning. Boken inneholder bl.a. oppdatert materiale innen digitalteknikk, åpne høreapparatløsninger og et nytt kapittel om direkte mikrofoner.

Dillon, H. 2012. Hearing Aids, Second Edition.

Den nye utgaven av «Hearing Aids» har fått ny layout, tydeligere tekst og omfattende bruk av farger i både tekst og figurer. Det brukes tydelige tekstbokser med forskjellig farge, for å beskrive teoretisk, praktisk og oppsummerende informasjon. Boken beskriver alle elementene innen hørselsrehabilitering med et teknisk fokus, men for de som synes det kan bli vel mye informasjon er de forskjellige kapitlene oppdelt og avmerket, slik at en kan velge å lese «en bok i boken»: kun det grunnleggende (markert med blå stolpe i marginen), eller fordype seg i mer avansert teoretisk fagstoff (resten). Løp og kjøp!!

STILLINGSANNONSER

NORDLANDSSYKEHUSET
NORDLÁNDÁ SKIHPPÍJVISSO

Nordlandssykehuset har ledig følgende stillinger:

Audiograf og audiopedagog
Hode- og bevegelsesklinikken - BODØ

Hørselsentralen er en del av Hode- og bevegelsesklinikken felles dagenhet. Hørselsentralen har 4,5 audiografstillinger, 1 stilling for audiografiker og 1 stilling for audiopedagog. Vi kan tilby et trivelig arbeidsmiljø, god utstyrspark og utfordrende arbeid i samarbeid med Hjelpemiddelsentralen, Spesialpedagogisk senter i Nordland/audiopedagogtjenesten, de kommunale hørselskontaktene og HLF Nordland.

- **1/1 fast stilling som audiograf.**
Tiltredelsesdato 25.06.12 ved Hørselsentralen.
Søkeren må ha autorisasjon som audiograf. Det er en fordel om søkeren har erfaring i bruk av DIPS og Auditbase. Personlig egnethet vektlegges. Det vil bli krevd politiattest (jmf. nytt lovkrav). Søkeren må beherske norsk godt, så vel skriftlig som muntlig.
- **I tilfelle intern ansettelse vil det bli ledig 100 % vikariat som audiopedagog tom. 28.04.13.** Mulighet for fast tilsetning.

Nærmere opplysninger om stillingene fås ved henvendelse til Jan Erik Israelsen, tlf 75 53 43 34.

Søknad sendes elektronisk via www.jobbnorge.no – her finner du også fullstendig annonsetekst.

Søknadsfrist: 15. oktober 2012

jobbnorge.no

delta www.delta.no

Delta er partipolitisk uavhengig, tilsluttet YS

POLITISK STYRKE
Har påvirkningskraft med over 200.000 medlemmer.

INDIVIDUELL TRYGGHET
Ivaretar lønns- og arbeidsvilkår.

FAGLIG STYRKE
Norsk Audiograførbund ivaretar yrkesfaglige interesser.

B ØKONOMI
ÉCONOMIQUE

NORGE P.P. PORTO BETALT

Returadresse:
Renate Berg
Skadbergbakken 1, 4050 Sola

Ved flytting eller endring av arbeidsplass må dette endres
på www.audiograf.no eller ved www.delta.no.

PHONAK
life is on

ReSound

rediscover hearing

oticon
PEOPLE FIRST

SIEMENS

medisan

- du skal høre mye

GEWA

- helping people